ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2020/2123

od 11. studenoga 2020.

o odobravanju Saveznoj Republici Njemačkoj i Kraljevini Danskoj odstupanja kombiniranog mrežnog rješenja Kriegers Flak u skladu s člankom 64. Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2020) 7948)

(Vjerodostojni su samo tekstovi na danskom i njemačkom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije ([1]) („Uredba o električnoj energiji"), a posebno njezin članak 64.,

nakon što su države članice obaviještene o predmetnom zahtjevu,

budući da:

1. **POSTUPAK**

(1) Danska i njemačka tijela podnijela su 1. srpnja 2020. Europskoj komisiji zahtjev za odstupanje kombiniranog mrežnog rješenja Kriegers Flak („KF") u skladu s člankom 64. Uredbe o električnoj energiji.

(2) Europska komisija objavila je 7. srpnja zahtjev za odstupanje na svojim internetskim stranicama ([2]) i pozvala države članice i dionike da dostave primjedbe do 31. kolovoza 2020. Na sastanku radne skupine Vijeća za energetiku 13. srpnja 2020. države članice dodatno su obaviještene o tome da je zahtjev podnesen te da imaju mogućnost dostavljana primjedbi.

2. **KOMBINIRANO MREŽNO RJEŠENJE KRIEGERS FLAK**

(3) Zemljopisno područje Kriegers Flak obuhvaća morski greben u Baltičkom moru koji se prostire gospodarskim zonama Danske, Njemačke i Švedske. More je zbog grebena relativno plitko, pa su Danska, Njemačka i Švedska 2007. bile zainteresirane za razvoj vjetroelektrana na tom području. Na početku su operatori prijenosnih sustava („OPS") iz svih triju država članica ispitali mogućnost razvoja zajedničkog projekta kojim bi se povezala postrojenja na tom području. Od 2010. samo su danski i njemački operatori sustava nastavili raditi na projektu gradnje vjetroelektrane povezane s dvije zemlje (takozvani „hibridni projekt").

(4) Prema zahtjevu za odstupanje glavni je cilj projektiranja sustava KF kao hibridnog projekta bio povećati upotrebu veza između vjetroelektrana i njihovih kopnenih mreža na način da se taj kapacitet stavi na raspolaganje za prekozonsku trgovinu kada nije isključivo potreban za prenošenje električne energije iz vjetroelektrana na obalu.

([1]) SL L 158, 14.6.2019., str. 54.

([2]) https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/derogation_decisions2020v1.pdf.

(5) Energinet.dk (danski OPS) i 50Hertz (njemački OPS za to područje) potpisali su krajem 2010. sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava o doprinosu od 150 milijuna EUR iz Europskog energetskog programa za oporavak („EEPR”). KF je 2013. uvršten i na prvi popis projekata od zajedničkog interesa, koji je priložen Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 1391/2013 ([3]). O konceptu sustava KF, uključujući koncept koji se odnosi na predviđeno postupanje s tokovima električne energije u slučaju zagušenja („upravljanje zagušenjima”), intenzivno se raspravljalo s uključenim nacionalnim energetskim regulatorima, a opisan je i pri kontaktima s Europskom komisijom.

(6) U sustavu KF kao širem projektu kombiniraju se sljedeći elementi (vidjeti i sliku 1. u nastavku):

(a) vjetroelektrane Baltik 1 i Baltik 2, koje se nalaze u njemačkom dijelu Baltičkog mora. Baltik 1 pušten je u rad 2011. i ima kapacitet od 48 MW. Baltik 2 pušten je u rad 2015. i ima kapacitet od 288 MW;

(b) vjetroelektrana koja se isto tako zove Kriegers Flak, a nalazi se u danskom dijelu Baltičkog mora. Planira se da će ta vjetroelektrana kapaciteta od 600 MW biti puštena u rad 2022.;

(c) priključenja na mrežu između njemačkih vjetroelektrana i njemačke obale kapaciteta od približno 400 MW, koja upotrebljavaju izmjeničnu struju pri naponu od 150 kV na udaljenosti od 136 km i puštena su u rad 2011. i 2015.;

(d) priključenje na mrežu između danskih vjetroelektrana i danske obale (u zoni trgovanja Danska 2) kapaciteta od 680 MW, koje upotrebljava izmjeničnu struju pri naponu od 220 kV na udaljenosti 77–80 km i pušteno je u rad 2019.;

(e) pretvaračka stanica u Bentwischu, u Njemačkoj, kojom se asinkrono povezuju nordijska i kontinentalna sinkrona područja;

(f) dva visokonaponska kabela za izmjeničnu struju koja povezuju vjetroelektrane Kriegers Flak i Baltik 2, kapaciteta od 400 MW na udaljenosti od 24,5 km;

(g) kako bi se povezale odobalne platforme Kriegers Flak i Baltik 2, obje je trebalo proširiti;

(h) glavni upravljački uređaj za rad interkonekcijskog voda („MIO”). MIO u stvarnom vremenu kontrolira tok opterećenja kroz pretvaračku stanicu, pokreće trgovanje u suprotnom smjeru u slučaju zagušenja zbog proizvodnje energije iz vjetra koja je veća od procijenjene, pokreće redukciju odobalnih vjetroelektrana u krajnjoj nuždi i prilagođava utvrđene krajnje vrijednosti za napon i jalovu snagu u pretvaračkoj stanici kako bi se osigurala stabilnost napona. Njime se ujedno svakoga sata predviđa preostali prijenosni kapacitet koji će biti stavljen na raspolaganje na tržištu.

(7) Među navedenim sredstvima, vjetroelektrane se u zahtjevu za odstupanje službeno ne smatraju dijelom projekta KF (za koji se prema tome smatra da je ograničen na sredstva prijenosne mreže od c) do h)).

([3]) Delegirana uredba (EU) br. 1391/2013 od 14. listopada 2013. o izmjeni Uredbe (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu u vezi s popisom projekata od zajedničkog interesa Unije (SL L 349, 21.12.2013., str. 28.).

Slika 1.

Karta područja projekta KF i glavni elementi sustava

(8) Nadalje, samo se sredstva od e) do h) izravno odnose na „kombiniranje" nacionalnih mreža. Stoga su samo ona (označena kao „KF CGS" na slikama 1. i 2.) sufinancirana sredstvima EU-a.

Slika 2.

Sredstva KF CGS

3. ZATRAŽENA ODSTUPANJA

(9) Svim zatraženim odstupanjima nastoji se raspodijeliti kapacitet sustava KF na granici zone trgovanja između zone Danska 2 (DK2) i zone Njemačka-Luksemburg (DE-LU) uz davanje prioriteta odobalnim vjetroelektranama koje su izravno povezane sa sustavom KF.

(10) Podnositelji zahtjeva traže odstupanje sustava KF od niza zahtjeva opisanih u nastavku, koji se svi odnose na minimalni raspoloživi kapacitet za trgovinu na temelju članka 16. stavka 8. Uredbe o električnoj energiji.

3.1. **Članak 16. stavak 8. Uredbe o električnoj energiji**

(11) U članku 16. stavku 8. Uredbe o električnoj energiji utvrđeno je da operatori prijenosnih sustava ne smiju ograničavati količinu kapaciteta interkonekcije koju treba staviti na raspolaganje sudionicima na tržištu kao sredstvo za smanjenje zagušenja unutar vlastite zone trgovanja ili kao sredstvo upravljanja tokovima koji su rezultat transakcija unutar zona trgovanja. Smatra se da se taj stavak poštuje ako je za granice na kojima se primjenjuje pristup koji se temelji na koordiniranom mrežnom kapacitetu prijenosa najmanje 70 % kapaciteta prijenosa dostupno za prekozonsku trgovinu, uz poštovanje graničnih vrijednosti pogonskih veličina nakon što je umanjen za količinu za nepredviđene događaje, kako je utvrđen u skladu sa smjernicom za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima. Njemačka i danska tijela smatraju da se taj minimalni postotak ne bi trebao primjenjivati na ukupan kapacitet prijenosa uz poštovanje graničnih vrijednosti pogonskih veličina nakon što je umanjen za količinu za nepredviđene događaje. Umjesto toga trebao bi se primjenjivati samo na kapacitet koji je preostao nakon što je umanjen za sav kapacitet za koji se očekivalo da je potreban za prijenos proizvedene energije iz vjetroelektrana povezanih sa sustavom KF na obalu („preostali kapacitet”).

(12) Dakle, ako je od kapaciteta prijenosa od 400 MW potrebno 320 MW za prijenos energije vjetra na obalu, u skladu sa zahtjevom za odstupanje samo 80 MW podliježe zahtjevima na temelju članka 16. stavka 8. Stoga, ako se najmanje 70 % kapaciteta od 80 MW stavi na raspolaganje za prekozonsku trgovinu, njemačka i danska tijela smatraju da bi se to trebalo smatrati dovoljnim za ispunjavanje zahtjeva iz članka 16. stavka 8. Uredbe o električnoj energiji. Kapacitet koji se oduzima od ukupnog kapaciteta prije izračunavanja minimalnog kapaciteta koji se stavlja na raspolaganje za trgovinu u razdoblju dan unaprijed temelji se na predviđanjima proizvodnje energije vjetra koja izrađuju oba operatora prijenosnih sustava u fazi dan unaprijed. Neiskorišteni kapacitet nakon dodjele kapaciteta u razdoblju dan unaprijed stavlja se na raspolaganje na unutardnevnom tržištu.

(13) Trebalo bi napomenuti da je taj pristup, kao što je navedeno u zahtjevu, trenutačno dio metodologije proračuna kapaciteta regije Hansa za razdoblje dan unaprijed i unutardnevno razdoblje. Regija Hansa uključuje projekt Kriegers Flak. Metodologija proračuna kapaciteta regije Hansa usuglašena je među nacionalnim regulatornim tijelima te regije 16. prosinca 2018. Metodologija proračuna kapaciteta regije Hansa za dugoročno razdoblje i ažurirana metodologija za razdoblje dan unaprijed i unutardnevno razdoblje još nisu mogle biti usuglašene među nadležnim nacionalnim regulatornim tijelima te regije, prvenstveno zato što još nije postignut dogovor o pristupu za proračun kapaciteta interkonekcijskog voda Kriegers Flak. Stoga je rok za postizanje dogovora produljen u nadi da će se steći bolji uvid tijekom trenutačnog postupka za odstupanje ([4]).

3.2. **Članci 12., 14., 15. i 16. Uredbe o električnoj energiji**

(14) U člancima 12., 14., 15. i 16. Uredbe o električnoj energiji u nekoliko se slučajeva navodi minimalna razina raspoloživog kapaciteta kako je navedena u članku 16. stavku 8. Njemačka i danska tijela traže odstupanje prema kojemu bi minimalna razina kapaciteta iz tih članaka bila u skladu s prethodno proračunatom minimalnom razinom, a to je 70 % preostalog kapaciteta.

(15) Komisija ne smatra da je riječ o zasebnim zahtjevima za odstupanje. Važno je napomenuti da se člankom 64. stavkom 1. Uredbe o električnoj energiji ne dopuštaju odstupanja od članka 12. Uredbe o električnoj energiji. Međutim, ako zbog odstupanja od članka 16. stavka 8. proračun minimalne razine kapaciteta bude drugačiji, sva upućivanja na tu minimalnu vrijednost u Uredbi treba shvatiti kao upućivanja na vrijednost utvrđenu u odluci o odstupanju.

([4]) Vidjeti odluku Agencije Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER) br. 6/2020 od 7. veljače 2020. o zahtjevu regulatornih tijela regije za proračun kapaciteta Hansa za produljenjem razdoblja za postizanje dogovora o metodologiji proračuna kapaciteta za dugoročno razdoblje, https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions/ACER%20Decision%2006-2020%20on%20extension%20Hansa_LT_CCM.pdf.

3.3. **Mrežna pravila i smjernice**

(16) Odstupanje se na temelju zahtjeva isto tako uzima u obzir u odgovarajućim postupcima proračuna kapaciteta u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2015/1222 ([5]) o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima („CACM"), Uredbom Komisije (EU) 2016/1719 ([6]) o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta („FCA") i Uredbom Komisije (EU) 2017/2195 ([7]) o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja („EB"). Ako se zatraže odstupanja od metodologija koje su donesene na temelju tih uredbi Komisije, takvi zahtjevi smatrat će se neodvojivo povezanima sa zahtjevom za odstupanje od Uredbe o električnoj energiji, a ne zasebnim zahtjevima za odstupanje. Ako se zbog odstupanja određena odredba Uredbe o električnoj energiji ne primjenjuje ili se samo djelomično primjenjuje na određeni projekt, ne primjenjuju se ni metodologije donesene na temelju zakonodavstva niže razine koje se odnosi na tu odredbu Uredbe o električnoj energiji ili se temelje na njoj.

(17) Nadalje, u zahtjevu za odstupanje navodi se da se rezervacija kapaciteta na dugoročnom tržištu temelji na kapacitetu koji je preostao nakon oduzimanja instaliranog kapaciteta vjetroelektrana. Rezervacija kapaciteta u drugim tržišnim vremenskim jedinicama temelji se na kapacitetu koji je preostao nakon oduzimanja predviđene injekcije energije vjetra. Iako se u zahtjevu navodi da se redukcija odobalnih vjetroelektrana (što podrazumijeva samo vjetroelektrane Baltik 1 i 2 te Kriegers Flak) koju uzrokuje rezervacija prekograničnog kapaciteta za prekozonsku trgovinu treba izbjegavati u svim tržišnim vremenskim jedinicama, Komisija shvaća taj zahtjev kao željenu posljedicu drugih traženih odstupanja i opisanog pristupa proračunu i dodjeli kapaciteta, a ne zahtjevom za zasebna odstupanja. Točnije, u zahtjevu se izričito navodi da bi dodijeljeni kapacitet trebao biti stalan; stoga se dodijeljeni kapacitet prijenosa ne smije reducirati radi sprečavanja redukcije odobalnih vjetroelektrana.

3.4. **Trajanje zatraženog odstupanja**

(18) U zahtjevu za odstupanje traži se da odstupanje stupi na snagu pri očekivanom puštanju u rad sustava KF u trećem tromjesečju 2020. i da se primjenjuje „sve dok su vjetroelektrane Baltik 1, Baltik 2 i Kriegers Flak povezane sa sustavom KF". Kasnije se navodi vremensko ograničenje koje glasi: „sve dok su te odobalne vjetroelektrane operativne i povezane sa sustavom".

(19) Komisija to shvaća kao upućivanje na već postojeće vjetroelektrane ili, u slučaju vjetroelektrane Kriegers Flak, na one koje će ubrzo postati operativne. Stoga se za nove vjetroelektrane, pa čak i u slučaju naknadnih ulaganja u postojeće vjetroelektrane, predviđena proizvodnja ne bi oduzimala od ukupnog kapaciteta prijenosa prije proračuna preostalog kapaciteta.

4. **PRIMJEDBE ZAPRIMLJENE TIJEKOM RAZDOBLJA SAVJETOVANJA**

(20) Komisija je tijekom savjetovanja zaprimila primjedbe od pet različitih dionika i jedne države članice.

— U četiri od šest podnesaka izraženo je pozitivno mišljenje ili barem razumijevanje za traženo odstupanje, no u dva od ta četiri podneska zatraženi su jasni rokovi za odstupanje, a u jednom od njih tražilo se brzo prilagođavanje projekta pravnom okviru Unije. Peti podnesak nije sadržavao primjedbe na sam zahtjev za odstupanje, dok je u šestom izraženo mišljenje da treba odbiti odstupanje ili barem, kao drugo najbolje rješenje, utvrditi kratak rok za njegovu primjenu.

— Kada je riječ o trajanju mogućeg odstupanja, u dva od četiri podneska u kojima je izraženo pozitivno mišljenje o odobravanju odstupanja smatralo se da odstupanje treba obuhvatiti cijeli vijek trajanja povezanih vjetroelektrana, dok se u jednom podnesku tražilo da se utvrdi trajanje odstupanja, a da pritom nije predloženo konkretno trajanje, a u drugom je podnesku zatraženo da odstupanje bude privremeno te je naveden primjer petogodišnjeg roka za razvoj rješenja za odobalnu zonu trgovanja za KF.

([5]) Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (SL L 197, 25.7.2015., str. 24.).

([6]) Uredba Komisije (EU) 2016/1719 od 26. rujna 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta (SL L 259, 27.9.2016., str. 42.).

([7]) Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja (SL L 312, 28.11.2017., str. 6.).

— U pet od šest podnesaka istaknuto je da iako odluka o (uvjetnom) *ad hoc* odstupanju može biti opravdana zbog jedinstvenih karakteristika ovog slučaja, odstupanja nisu primjerena alternativa utvrđivanju šireg regulatornog okvira kojim se osigurava trajno regulatorno rješenje. Takva regulatorna rješenja ne bi bila korisna samo za buduće hibridne projekte, već bi se njima ujedno omogućila zamjena odstupanja nakon određenog vremena koje je potrebno za usuglašavanje regulatornog postupanja i moguće ponovno pregovaranje o ugovorima za KF. U šestom podnesku prepoznato je da se promijenio okvir, no istaknuto je da je uobičajeno da tijekom razdoblja trajanja dugoročnih projekata dolazi do određenih regulatornih promjena.

— Kada je riječ o sadržaju takvog trajnog regulatornog rješenja, koje nije obuhvaćeno ovom odlukom o odstupanju, u dva podneska istaknuto je da bi trebalo izravno pružati potporu na način koji se temelji na tržištu (primjerice na dražbama), a ne neizravno s pomoću umjetno visokih cijena električne energije ili operativnog posebnog postupanja kao što su prioritetno dispečiranje i nedostatak odgovornosti uravnoteženja. U jednom su podnesku navedene dodatne pojedinosti koje idu u prilog odobalnim zonama trgovanja kao obećavajućem rješenju koje bi se ubuduće moglo primijeniti i na KF te je istaknuto da ne bi trebalo biti razlika u modelu tržišta između kopnene i odobalne proizvodnje, a pritom je prepoznata i potreba za detaljnijom procjenom distribucijskih učinaka odobalnih zona trgovanja.

5. **PROCJENA**

(21) U skladu s člankom 64. Uredbe o električnoj energiji odstupanje od odgovarajućih odredaba članaka 3. i 6., članka 7. stavka 1., članka 8. stavaka 1. i 4., članaka 9., 10. i 11., članaka od 14. do 17., članaka od 19. do 27., članaka od 35. do 47. i članka 51. Uredbe može se odobriti ako države članice (u ovom slučaju i Danska i Njemačka) uspiju dokazati da postoje znatni problemi u radu malih izoliranih sustava ili malih povezanih sustava.

(22) Osim u slučaju najudaljenijih regija odstupanje je vremenski ograničeno i podložno uvjetima čiji je cilj povećanje konkurentnosti i integracija s unutarnjim tržištem elektroenergije.

(23) Naposljetku, odstupanjem se nastoji ne ometati prelazak na obnovljive izvore energije, veća fleksibilnost, skladištenje energije, elektromobilnost i upravljanje potrošnjom.

5.1. **Mali izolirani ili mali povezani sustavi**

(24) Uredbom o električnoj energiji nisu predviđena opća automatska odstupanja za male povezane ili male izolirane sustave. Uredbom se stoga pretpostavlja da se svim takvim sustavima, bez obzira na veliku raznolikost u veličini i tehničkim značajkama električnih sustava u EU-u, može i da bi se trebalo upravljati u skladu s cjelokupnim regulatornim okvirom.

(25) Međutim, ta se pretpostavka može osporiti i stoga je na temelju članka 64. stavka 1. Uredbe o električnoj energiji odstupanje od primjene određenih odredbi Uredbe o električnoj energiji moguće ako države članice među ostalim pokažu da bi primjena tih odredaba na male izolirane sustave mogla dovesti do znatnih problema, prvenstveno zbog zemljopisnih uvjeta ili profila potražnje predmetnih sustava. Na primjer, takva je situacija utvrđena na određenim malim i izoliranim sredozemnim otocima s niskom potražnjom zimi i znatnim povećanjima potražnje tijekom kratkih turističkih sezona ([8]).

(26) Osim *izoliranim* sustavima, Uredbom o električnoj energiji ujedno se predviđa mogućnost odobravanja odstupanja malim *povezanim* sustavima. Time se postavlja pitanje o tome što čini *sustav* u smislu članka 64. Uredbe o električnoj energiji. Dosad su se sve oduke Komisije o odobravanju odstupanja za izolirane sustave odnosile na otoke. To što se u članku 64. izričito spominje samo sustav koji postoji na Cipru, otoku čiji prijenosni sustav trenutačno nije povezan s prijenosnim sustavima drugih država članica, ukazuje na to da je zakonodavac vjerojatno na umu imao i otoke kada je uključio mogućnost odstupanja za male izolirane ili male povezane sustave.

([8]) Vidjeti Odluku Komisije 2014/536/EU od 14. kolovoza 2014. o odobravanju Helenskoj Republici odstupanja od određenih odredaba Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 248, 22.8.2014., str. 12.).

(27) Sam izraz „sustav” nije definiran ni u Uredbi o električnoj energiji ni u Direktivi o električnoj energiji. Međutim, u članku 2. stavcima 42. i 43. Direktive o električnoj energiji definiraju se izrazi „mali izolirani sustav” i „mali povezani sustav”. Mali izolirani sustav definira se kao „bilo koji sustav čija je potrošnja u 1996. godini bila manja od 3 000 GWh, pri čemu se manje od 5 % godišnje potrošnje dobiva kroz međusobno povezivanje s drugim sustavima”, a malim povezanim sustavom smatra se „bilo koji sustav čija je potrošnja u 1996. godini bila manja od 3 000 GWh, pri čemu se više od 5 % godišnje potrošnje dobije kroz međusobno povezivanje s drugim sustavima”.

(28) Prvo, objema se definicijama prema tome pretpostavlja da je sustav nešto unutar čega se može izmjeriti i definirati potrošnja električne energije. Drugo, riječ je o nečemu što se može međusobno povezati s drugim sustavima. Izraz „interkonekcijski vod” iz članka 2. stavka 39. Direktive (koju treba razlikovati od Uredbe) ujedno se definira kao „oprema koja se koristi za povezivanje elektroenergetskih sustava”. U tom je kontekstu jasno da „sustav” mora biti i. nešto što može uključivati točke potrošnje; i ii. nešto što se električnim kabelima može povezati s drugim sustavima. Prema tome se čini da se „sustav” ne odnosi na nekoliko sustava koji se preklapaju i međusobno su povezani. Nasuprot tome, jedan sustav mora biti jasno razdvojiv od drugoga. Najjasnije razdvajanje, koje se dosad primjenjivalo i u Komisijinoj praksi odlučivanja ([9]), topološko je razdvajanje jednog zemljopisnog područja od drugog, kao što su more koje razdvaja otok od drugih otoka i kopna ili planine. Nadalje, jasno je da „sustav” nešto mora držati na okupu i da se ne može sastojati od nekoliko potpuno nezavisnih i nepovezanih elemenata pa prema tome lanac zasebnih i međusobno nepovezanih otoka ne bi činio jedan, već nekoliko sustava.

(29) U ovom slučaju područje koje je povezano kabelima sustava KF nalazi se usred mora. Vjetroelektrane Baltik 2 i Kriegers Flak nalaze se na grebenu Kriegers Flak ili u njegovoj blizini, a vjetroelektrana Baltik 1 između grebena i njemačke obale. Baltičko more jasno razdvaja vjetroelektrane od kopna. Međutim, more razdvaja i same vjetroelektrane. Iako su međusobno povezane kabelima, to se ne razlikuje od njihove povezanosti s kopnenim sustavima.

(30) Međutim, sustav KF je subjekt koji je povezan zahvaljujući zajedničkom upravljanju na temelju MIO-a. MIO na više načina funkcionira kao zaseban operator sustava tako što autonomno proračunava kapacitet, predlaže korektivne mjere u slučaju zagušenja, poduzima mjere za osiguravanje stabilnosti napona i kupuje usluge trgovanja u suprotnom smjeru, no sve to čini pod nadzorom operatora sustava, dvaju OPS-ova koji posjeduju elemente mreže. Stoga je KF *odvojen od drugih sustava morem* i *povezan u jedinstven sustav zajedničkim operativnim konceptom i zajedničkom funkcijom upravljanja*. Nadalje, ne preklapa se s drugim sustavima niti se može tvrditi da pojedinačne vjetroelektrane čine zasebne sustave. Nijedan od dvaju OPS-ova ne može jednostrano kontrolirati elemente sustava KF.

(31) Stoga kombinirano mrežno postrojenje KF, zajedno s povezanim vjetroelektranama, čini sustav u smislu članka 64. Uredbe.

(32) KF je ujedno očito „mali” sustav. Za novostvorene sustave logično je da se ne govori o potrošnji u 1996. Ta referentna godina potječe još iz prve Direktive o električnoj energiji 96/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([10]), u kojoj je bio utvrđen prag od 2 500 GWh. U narednim je godinama zadržana kao referentna točka kako bi se spriječilo da sustavi mijenjaju status na temelju promjena u podacima o godišnjoj potrošnji.

([9]) Vidjeti Odluku Komisije 2004/920/EZ od 20. prosinca 2004. o odstupanju od određenih odredaba Direktive 2003/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća koja se odnosi na arhipelag Azora (SL L 389, 30.12.2004., str. 31.); Odluku Komisije 2006/375/EZ od 23. svibnja 2006. o odstupanju od određenih odredaba Direktive 2003/54/EZ koja se odnosi na arhipelag Madeira (SL L 142, 30.5.2006., str. 35.); Odluku Komisije 2006/653/EZ od 25. rujna 2006. o odobravanju Republici Cipru odstupanja od određenih odredaba Direktive 2003/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 270, 29.9.2006., str. 72.); Odluku Komisije 2006/859/EZ od 28. studenoga 2006. o odobravanju Malti odstupanja od određenih odredaba Direktive 2003/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 332, 30.11.2006., str. 32.) i Odluku Komisije 2014/536/EU od 14. kolovoza 2014. o odobravanju Helenskoj Republici odstupanja od određenih odredaba Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 248, 22.8.2014., str. 12.).

([10]) Direktiva 96/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 1996. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije (SL L 27, 30.1.1997., str. 20.).

(33) No nakon što se nov sustav dovrši i postane potpuno operativan, njegova se potrošnja u tom trenutku mora upotrijebiti kao temelj za određivanje je li taj sustav „mali”. To se odnosi i na KF. Potrošnja sustava KF nije znatna: ukupna se potrošnja, koja uključuje i gubitke u mreži, procjenjuje na oko 90 GWh. Znatno povećanje potrošnje (npr. uslijed proizvodnje vodika) ne očekuje se ni u bliskoj budućnosti. Iako potrošnja iz članka 2. stavaka 42. i 43. Uredbe može upućivati na to da je pojam „malih sustava” povezan s „ljudskom” potrošnjom i prema tome ograničen na naseljene otoke, Komisija smatra da se određeni sustav može svrstati među „male sustave” čak i ako kućanstava ili industrijske potražnje nema. Nadalje, budući da ne postoji minimalni prag, zahtijevanje ljudske potrošnje u sustavu ne bi poslužilo kao smislen razlikovni kriterij. Iako se odlukama Komisije o malim sustavima uglavnom nastoje ukloniti određene poteškoće u pogledu stabilne i konkurentne opskrbe stanovnika koji se snabdijevaju iz tih sustava, mogućnost odstupanja ne ograničava se tekstom Uredbe samo na takvu vrstu problema. Naime, s obzirom na to da se taj članak odnosi na znatne probleme „u radu sustava”, ti se problemi osim na interakciji s potražnjom isto tako mogu temeljiti na interakciji između sustava i njegove proizvodnje.

(34) Naposljetku, očito je da je KF, koji je i sam izvor znatnog kapaciteta interkonekcije, „povezan”.

(35) KF je stoga mali povezani sustav u smislu članka 64. stavka 1. točke (a) Uredbe o električnoj energiji.

5.2. **Znatni problemi u radu sustava**

5.2.1. *Što je znatan problem?*

(36) Članak 64. formuliran je vrlo široko i odnosi se na „znatne probleme u radu sustava”. Pojam „znatan problem” niti je pravno definiran niti ga je Komisija definirala u svojoj praksi odlučivanja. Ta otvorena formulacija omogućava Komisiji da uzme u obzir sve potencijalne probleme koji se odnose na specifičnu situaciju malih sustava, pod uvjetom da su znatni, a ne tek marginalni. Takvi se problemi mogu znatno razlikovati ovisno o zemljopisnim posebnostima, proizvodnji i potrošnji predmetnih sustava, ali i na temelju tehničkih postignuća (kao što su skladištenje i mala proizvodnja električne energije).

(37) U prošlim su se odlukama problemi koje je trebalo riješiti odnosili na održavanje socijalne kohezije i/ili jednakih uvjeta tržišnog natjecanja između kopna i otoka u situacijama u kojima je sigurnost sustava na otoku zahtijevala dodatne mjere ili je podrazumijevala znatno više troškove na otoku nego na kopnu. „Rad” se stoga ne može shvatiti usko, primjerice na način da siguran rad sustava ne bi bio moguć bez odstupanja. Umjesto toga, uvijek se smatralo da „problemi” uključuju i socioekonomske probleme za korisnike sustava o kojemu je riječ ([11]).

(38) Nadalje, predmetni problemi moraju se dogoditi u radu *sustava*. Stoga se čini da je teško zamisliti opravdanje koje bi se temeljilo isključivo na učincima koji se događaju izvan sustava, npr. učincima na nacionalne programe subvencija. To ne isključuje relevantnost „neizravnih” učinaka, primjerice na siguran rad sustava.

5.2.2. *Sustav KF kao prvi sustav svoje vrste*

(39) Sustav KF prvi je sustav u kojem se kombiniraju priključni kabeli između kopnenih sustava i odobalnih vjetroelektrana koje se nalaze u dvjema državama, kabel koji povezuje te odobalne vjetroelektrane i time omogućava trgovinu električnom energijom između obaju kopnenih sustava, pretvaračku stanicu između dvaju različitih sinkronih područja, dvije različite razine napona koje su povezane odobalnim transformatorima i MIO koji autonomno (pod nadzorom operatora iz obaju OPS-ova) kontrolira različite elemente sustava te prema potrebi pokreće trgovanje u suprotnom smjeru ili redukciju i određuje utvrđene krajnje vrijednosti pretvaračke stanice.

([11]) Vidjeti i Odluku 2014/536/EU u kojoj se navodi da su troškovi proizvodnje električne energije na otocima viši, dok su prema zakonu cijene jednake onima na kopnu.

(40) Uspostava prvog takvog sustava nije bio nimalo jednostavan zadatak. S obzirom na veliku složenost projekta proteklo je mnogo vremena od njegova planiranja do konačne realizacije.

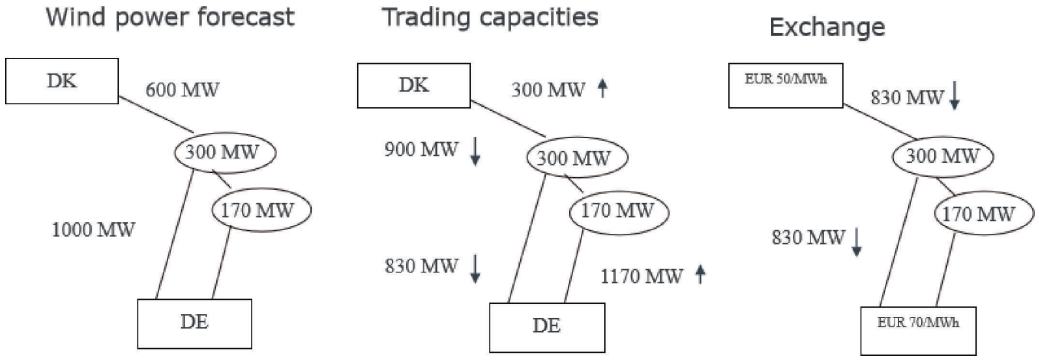
(41) Kada je 2010. potpisan sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava između Komisije i OPS-ova, kojim su za sustav KF dodijeljena sredstva EU-a u iznosu od 150 milijuna EUR, sporazumom je bilo predviđeno da sustav KF počne s radom u lipnju 2016.

(42) Međutim, budući da nije bilo prethodnog iskustva, nego je bila riječ o prvom sustavu te vrste, pokazalo se da je usred projekta bilo potrebno promijeniti konfiguraciju sustava. Prvotni je plan uključivao upotrebu kabela visokonaponske istosmjerne struje, no planirana odobalna platforma u kojoj bi se upotrebljavali takvi kabeli pokazala se oko 250 % skuplja nego što se očekivalo ([12]), pa je sustav trebalo redizajnirati kako bi se mogli koristiti odobalni kabeli izmjenične struje (AC). Revidirani sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je u rujnu 2015.

(43) Revidirana struktura povlačila je je znatno smanjenje kapaciteta prijenosa povrh onoga što je potrebno da se energija koja je u odobalnim vjetroelektranama proizvedena iz vjetra prenese na obalu. To se može prikazati usporedbom dvaju primjera upravljanja zagušenjima iz dviju prezentacija koje je Energinet.dk 14. studenoga 2012. i 3. rujna 2014. održao Komisiji:

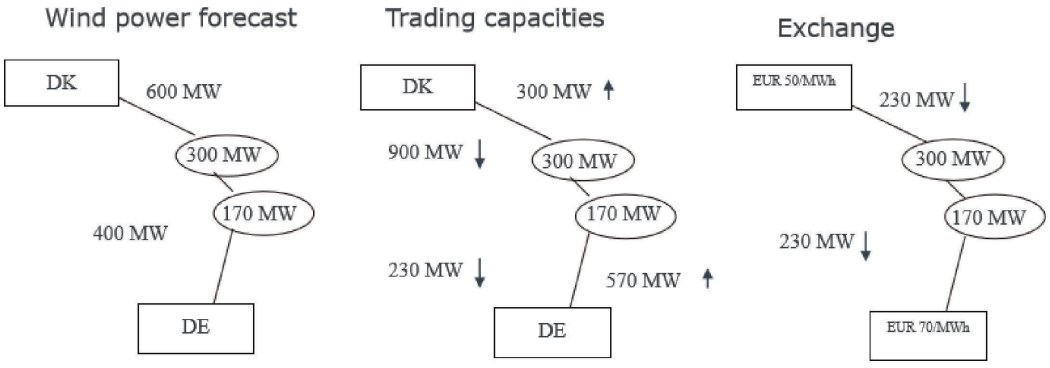
Slika 3.

Primjer koji se temelji na planu projekta iz 2012.

Slika 4.

Primjer koji se temelji na planu projekta iz 2014.

(44) Ti primjeri pokazuju da je, pretpostavi li se da je proizvodnja energije iz vjetra u oba scenarija jednaka, kapacitet sustava KF koji je stavljen na raspolaganje na tržište za trgovinu prema Njemačkoj iznosio 830 MW u projektu iz 2012., odnosno 230 MW u projektu iz 2014. Međutim, trebalo bi napomenuti da stvarna razlika između nacrta obaju projekata uvelike ovisi o vjetru ([13]).

([12]) Prezentacija koju je 50Hertz 9. svibnja 2014. održao Europskoj komisiji, 3. slajd.

([13]) Na temelju informacija koje su njemačka i danska tijela dostavila 11. rujna 2020., vrijednosti kapaciteta mogu se usporediti na sljedeći način: u slučaju njemačkih i danskih odobalnih vjetroelektrana od kojih svaka ima istu stopu iskorištenosti kapacitet prijenosa koji je raspoloživ na tržištu prema Njemačkoj varirao bi na temelju prvotnog nacrta projekta od 600 MW (u slučaju da nije proizvedeno nimalo energije iz vjetra) do ~855 MW (u slučaju da proizvodnja energije iz vjetra iznosi oko 50 % instaliranih kapaciteta), a zatim od ~855 MW do 661 MW (u slučaju proizvodnje maksimalne količine energije iz vjetra), dok bi na temelju revidiranog nacrta projekta varirao od 400 MW (u slučaju da nije proizvedeno nimalo energije iz vjetra) do 61 MW (u slučaju proizvodnje energije iz vjetra). Kapacitet prijenosa raspoloživ na tržištu prema Danskoj varirao bi na temelju prvotnog nacrta projekta od 600 MW (u slučaju da nije

(45) Ta znatna promjena plana projekta ukazuje na specifičnu zahtjevnost ovog projekta. U novom planu upotrebljavaju se neuobičajeno dugi AC kabeli, čija ukupna dužina AC priključka premašuje 200 km, što je dužina pri kojoj se obično upotrebljava tehnologija istosmjerne struje (DC) (kako je prvotno planirano). To stvara poteškoće za stabilnost napona u sustavu KF. Kako bi se prevladao taj problem, razvijen je koncept MIO-a koji služi za praćenje i kontrolu sredstava sustava KF i koji prema potrebi reagira (autonomno, no pod nadzorom operatorâ prijenosnih sustava).

(46) MIO među ostalim reagira osiguravanjem potrebnih količina za trgovanje u suprotnom smjeru u slučaju zagušenja. U slučaju jakog vjetra proizvedena energija iz odobalnih vjetroelektrana već bi napunila vrlo velik udio kabela. Ako je u takvim situacijama potreban velik minimalni obujam trgovanja, češće bi nastajale velike količine za trgovanje u suprotnom smjeru.

(47) Na primjer: u slučajevima u kojima je cijena u zoni DE/LU viša nego u zoni DK2, priključni kabel između njemačkih vjetroelektrana i njemačke obale bio bi zagušen te bi osiguravanje minimalnog obujma trgovanja na tom kabelu zahtijevalo trgovanje u suprotnom smjeru, točnije iz smjera zone DE/LU prema zoni DK. Ako bi u takvoj situaciji najmanje 70 % kapaciteta od 400 MW (dakle, 280 MW) trebalo staviti na raspolaganje za trgovinu, taj bi se kapacitet upotrijebio za protok električne energije iz zone DK 2 (koja je možda nastala proizvodnjom energije iz vjetra u Danskoj ili drugim skandinavskim zemljama) u zonu DE/LU. No dodavanjem 280 MW i energije vjetra iz vjetroelektrana Baltik 1 i Baltik 2, koje se nalaze u zoni trgovanja DE/LU, nadmašio bi se kapacitet priključnog kabela između tih dviju vjetroelektrana i njemačke obale.

(48) Dakle, da bi se taj kapacitet stavio na raspolaganje, bilo bi potrebno smanjiti proizvodnju u vjetroelektranama (reduciranjem/redispečiranjem prema dolje) ili bi se operatori sustava morali uključiti u trgovanje u suprotnom smjeru (trgovanje električnom energijom iz zone DE/LU u zonu DK2). Oba bi pristupa smanjila fizički protok u kabelu i spriječila preopterećenje. Međutim, kao što je utvrđeno i u članku 13. Uredbe o električnoj energiji, redispečiranje prema dolje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora koje nije utemeljeno na tržištu upotrebljava se samo ako nije dostupna nijedna druga opcija. Nadalje, znatna smanjenja sati rada sredstava za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora mogla bi negativno utjecati na njihov poslovni model ili na ciljeve programa potpore za obnovljive izvore energije. Dakle, MIO je uspostavljen kako bi se samo u krajnjoj nuždi smanjila proizvodnja u vjetroelektranama i kako bi se zagušenje prvo pokušalo riješiti trgovanjem u suprotnom smjeru.

(49) Stoga bi se primjenom članka 16. stavka 8. povećala količina potrebnog trgovanja u suprotnom smjeru. Time bi se nesumnjivo povećala složenost održavanja stabilnih operacija sustava KF jer bi bile potrebne češće intervencije MIO-a i jer bi MIO trebao autonomno obraditi veći obujam trgovanja. No na temelju dostupnih informacija čini se da ta povećana složenost ne bi dovela u pitanje pogonsku sigurnost sustava KF i stoga sama po sebi ne može biti dostatno opravdanje za odstupanje.

(50) No u tom je pogledu važno naglasiti da se Uredbom o električnoj energiji izričito prepoznaju specifični problemi inovativnih sustava općenito, a posebno hibridnih sredstava kojima se kombiniraju interkonekcija i kopneni priključak.

(51) Prema članku 3. točki (l) Uredbe o električnoj energiji „tržišnim se pravilima omogućuje razvoj demonstracijskih projekata u izvore energije, tehnologije ili sustave koji su održivi, sigurni i imaju niske emisije ugljika, čija je realizacija i uporaba u korist društva”. Stoga se zakonodavnim okvirom nastoje poticati demonstracijski projekti. U članku 2. stavku 24. Uredbe o električnoj energiji demonstracijski projekt definira se kao „projekt koji demonstrira neku tehnologiju kao prvu te vrste u Uniji i koji je važna inovacija koja uvelike nadmašuje trenutačnu vrhunsku tehnologiju”. To očito vrijedi za KF, koji je prvi projekt te vrste i kojem su preduvjet bile važne inovacije koje su uvelike nadmašile trenutačnu vrhunsku tehnologiju, o čemu svjedoče i znatni problemi u njegovoj realizaciji.

(52) Nadalje, u uvodnoj izjavi 66. Uredbe utvrđeno je da bi „[o]dobalna elektroenergetska infrastruktura s dvostrukom funkcionalnošću (takozvana ‚hibridna odobalna imovina') koja kombinira prijevoz energije vjetra na moru do obale i interkonekcijskih vodova isto […] tako trebala biti prihvatljiva za izuzeće slično onome koje se, na temelju pravila koja se na njih primjenjuju, odnosi na nove interkonekcijske vodove istosmjerne struje”. Ako su troškovi projekta iznimno visoki, to bi trebalo uključivati i izuzeće koje se odnosi na interkonekcijske vodove izmjenične struje. Kriegers Flak je znatno složeniji od prosječnog projekta koji uključuje interkonekcijske vodove izmjenične struje i stoga bi u načelu bio prihvatljiv za izuzeće na temelju članka 63. Uvodna izjava nastavlja se sljedećim: „U sklopu

proizvedeno nimalo energije) do 0 MW (u slučaju maksimalne proizvodnje), dok bi na temelju revidiranog nacrta projekta iznosio 400 MW (u slučaju da proizvodnja energije iz vjetra iznosi od 0 % do 33 %), a zatim bi varirao od 400 MW do 61 MW (u slučaju proizvodnje maksimalne količine energije iz vjetra).

regulatornog okvira trebalo bi prema potrebi na odgovarajući način razmotriti poseban slučaj te imovine kako bi se prevladale prepreke ostvarenju društveno i troškovno učinkovite hibridne odobalne imovine.”. Iako se u navedenoj uvodnoj izjavi izričito spominju izuzeća za nove interkonekcijske vodove, što se odnosi na članak 63., upotreba izraza „slično onome” pokazuje da to nije jedini način za uspostavu posebnih okvira za hibridna sredstva koji se u toj uvodnoj izjavi želi istaknuti. Budući da je KF prvo hibridno sredstvo, jasno je da su zakonodavci bili svjesni tog projekta kad su sastavljali uvodnu izjavu 66. i da su smatrali da je moguće da bi taj projekt mogao zahtijevati poseban regulatorni okvir.

(53) Iako se uvodnom izjavom ne mogu promijeniti pravni zahtjevi na temelju Uredbe koji se odnose na odobravanje posebnih okvira primjenom odstupanja ili izuzeća, a u članku 3. točki (l) nisu utvrđeni specifični zahtjevi o tome kako bi se demonstracijski projekti trebali tretirati u regulatornim okvirima, razmotre li se ta dva teksta zajedno, pokazuju volju zakonodavca da Komisija obrati posebnu pozornost na specifičnu situaciju i poteškoće hibridnih sredstava i demonstracijskih projekata.

(54) U tom se kontekstu KF kao demonstracijski projekt suočava se s povećanom složenošću. Razmjeri te složenosti ne mogu se još u potpunosti prikazati jer je riječ o prvom projektu te vrste. To bi moglo biti dostatno da bi se smatralo problemom na temelju članka 64. No to bi se pitanje moglo ostaviti otvorenim kada bi drugi razlozi za odstupanje bili dostatni, sami za sebe ili zajedno s prethodno opisanim složenim funkcioniranjem i značajkama sustava KF kao prvog sustava te vrste.

5.2.3 *Siguran rad područja DK 2*

(55) Osim povećane složenosti rada sustava KF, povećan obujam trgovanja u suprotnom smjeru utjecao bi i na susjedne zone trgovanja. Zona DE/LU je velika, no zona DK2 znatno je manja. Posljedica toga je manja dostupnost sredstava za regulaciju prema gore i prema dolje. U zahtjevu za odstupanje tvrdi se da bi se ti resursi već mogli u potpunosti iskoristiti trgovanjem u suprotnom smjeru za sustav KF.

(56) Budući da bi se trgovanje u suprotnom smjeru obično odvijalo u slučajevima jakog vjetra u kojima velik broj sredstava za proizvodnju energije iz vjetra proizvodi u zoni DK2, moglo bi se postaviti pitanje bi li takav nedostatak tehničke dostupnosti resursa za trgovanje u suprotnom smjeru bio čest, no s obzirom na velik raspon mogućih stanja mreže, to se ne može u potpunosti isključiti.

(57) Međutim, KF ima na raspolaganju i druge načine za upravljanje zagušenjima u svojoj mreži. Na primjer, u slučaju da nisu dostupna sredstva za trgovanje u suprotnom smjeru, postrojenjem KF i dalje bi bilo moguće sigurno upravljati ako bi se smanjila proizvodnja vjetroelektrana koje su dio sustava KF. To je, ako je potrebno kako bi se osigurala pogonska sigurnost, izričito dopušteno člankom 13. Uredbe o električnoj energiji.

(58) Nadalje, trebalo bi napomenuti da sama povećanja troškova sustava, bez obzira na to je li riječ o povećanim troškovima trgovanja u suprotnom smjeru ili povećanim troškovima pri osiguravanju rezervi za područje DK2, ne mogu kao takva biti temelj za odstupanje na temelju članka 64. U tom bi pogledu isto tako trebalo napomenuti da je u nedavnoj Odluci o obvezama u predmetu AT.40461 – *Interkonektor DK/DE*, u kojem su ispitana sustavna ograničenja prekograničnih kapaciteta u okviru pravila tržišnog natjecanja EU-a, Komisija smatrala da se dodatni troškovi koji su rezultat povećanog trgovanja u suprotnom smjeru ili potreba za redispečiranjem ne mogu prihvatiti kao opravdanje za ograničavanje prekograničnih tokova ([14]).

5.2.4 *Legitimna očekivanja*

(59) Naposljetku, u zahtjevu za odstupanjem navodi se da su prve rasprave o projektu KF započele već 2007. i da je taj projekt oduvijek bio planiran na temelju specifičnog pristupa upravljanju zagušenjima, prema kojemu se za tržište raspodjeljuju samo oni kapaciteti koji ostaju nakon oduzimanja predviđanja u pogledu vjetra u fazi dan unaprijed.

([14]) Vidjeti Odluku Komisije od 7. prosinca 2018. u predmetu AT.40461 – Interkonektor DE/DK: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40461/40461_461_3.pdf.

(60) U zahtjevu se navodi i da se regulatorni okvir znatno promijenio od 2007. i da su posebno Uredbom o električnoj energiji, i to uvođenjem članka 16. stavka 8., utvrđeni novi zahtjevi u usporedbi s postojećim zakonodavstvom. U zahtjevu za odstupanje tvrdi se da je odluka o ulaganju iz 2016. donesena na temelju pretpostavke da bi odobalne vjetroelektrane mogle imati koristi od načela prioritetnog dispečiranja na temelju Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([15]) i da se kao posljedica toga kapacitet za prekograničnu trgovinu može smanjiti.

(61) Komisija bi u tom kontekstu htjela naglasiti da načelo što većeg povećanja prekograničnog kapaciteta nije nov koncept i da se ti argumenti stoga ne mogu prihvatiti. Prvo, temelji se na temeljnim načelima prava EU-a, a posebno na članku 18. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se zabranjuje svaka diskriminacija na temelju državljanstva, i na članku 35. UFEU-a, kojim se zabranjuju količinska ograničenja izvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom. Drugo, člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([16]) propisana je obveza što većeg povećanja kapaciteta interkonekcije te je utvrđeno sljedeće: „Najveći kapacitet interkonekcija i/ili prijenosnih mreža koje utječu na prekogranične tokove na raspolaganju je sudionicima na tržištu, uz poštovanje sigurnosnih standarda sigurnog rada mreže." Osim toga, u Prilogu 1.7. toj uredbi utvrđeno je da OPS-ovi „ne smiju ograničiti kapacitet interkonekcije radi rješavanja zagušenja na svojem kontrolnom području". Nadalje, Komisija je 14. travnja 2010. u predmetu AT.39351 – *Švedski interkonektori* ([17]) odlučila prihvatiti obveze švedskog OPS-a zbog toga što je, na temelju Komisijine privremene procjene, zloupotrijebio svoj vladajući položaj na švedskom tržištu tako što je ograničio prekogranični kapacitet kako bi riješio problem unutarnjeg zagušenja, što je protivno članku 102. UFEU-a. Sličan privremeni zaključak koji je rezultirao obvezama donesen je i u predmetu AT.40461 – *Interkonektor DE/DK* ([18]) za granicu između zapadne Danske (DK1) i zone Njemačka/Luksemburg.

(62) Na temelju prethodno navedenih načela sudionici na tržištu trebali su biti svjesni načela što većeg povećanja kapaciteta interkonekcije. U svakom je slučaju najkasnije od travnja 2010., na temelju predmeta AT.39351 – *Švedski interkonektori*, Komisijino tumačenje postojećih pravila koja se odnose na prekogranični kapacitet postalo vrlo jasno. Naposljetku, suprotno onome što se tvrdi u zahtjevu za odstupanje, točkom 1.7. Priloga I. Uredbi (EZ) br. 714/2009 ujedno se ne dopušta da se prekozonski kapacitet unedogled smanjuje radi pogonske sigurnosti, isplativosti ili minimizacije negativnih učinaka na unutarnje tržište električnom energijom. Umjesto toga, u slučaju da se takvo ograničenje iznimno dopusti, očito se „dopušta samo dok se ne nađe dugoročno rješenje". Dakle, očito je da stvaranje cijelog sustava koji se oslanja na trajno smanjenje nije bilo dopušteno na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009.

(63) No određen dio sudionika na tržištu smatrao je da veza između obveze što većeg povećanja prekograničnog kapaciteta na temelju Uredbe o električnoj energiji i odobravanja prioritetnog dispečiranja i prioritetnog pristupa energiji iz obnovljivih izvora na temelju Direktive 2009/28/EZ nije dovoljno jasna; podnositelji zahtjeva ističu da su nositelji projekta više puta iznijeli tu primjedbu u svojoj komunikaciji s Europskom komisijom o ovom projektu, prvom te vrste. OPS-ovi koji rade na projektu KF isto tako nisu naprosto previdjeli moguće poteškoće u pogledu svojeg planiranog pristupa upravljanju zagušenjima. Umjesto toga, svoj planirani pristup više su puta predstavili službama Europske komisije. Podnositelj zahtjeva smatra da je to što službe Europske komisije u brojnim kontaktima s nositeljima projekta od 2010. nisu zahtijevale promjenu strukture projekta KF na način da se osigura primjena načela što većeg povećanja pridonijelo tome da nositelju projekta nisu bila jasna pravila koja se primjenjuju na taj projekt.

(64) U zahtjevu za bespovratna sredstva za projekt KF iz 2010. ([19]) navedeno je da treba utvrditi „točno tumačenje prioritetne isporuke" kako bi se osigurala održivost projekta. U zajedničkoj studiji izvedivosti, koja je dostavljena službama Komisije, navedeno je da je „osnovna pretpostavka da se kapacitet interkonekcije za koji se ne očekuje da će biti potreban za prijenos energije iz vjetra može staviti na raspolaganje na promptnom tržištu". Očekivani dodatni kapacitet prijenosa stoga se odnosio samo na kapacitet koji ostane nakon što se na obalu prenese energija iz vjetra koja je proizvedena na moru.

([15]) Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (SL L 140, 5.6.2009., str. 16.).

([16]) Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003 (SL L 211, 14.8.2009., str. 15.).

([17]) https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39351/39351_1223_4.pdf.

([18]) https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40461/40461_461_3.pdf.

([19]) Str. 16., rizik 7.

(65) U studiji je ujedno navedeno da „[n]a temelju Direktive 2009/28/EZ sve zemlje imaju prioritetni pristup mreži za obnovljive izvore energije. Njemačkim nacionalnim zakonodavstvom nadalje se zahtijeva da vjetroturbine u svakom trenutku mogu opskrbljivati nacionalnu njemačku prijenosnu mrežu. No u slučaju nedovoljnog kapaciteta prijenosa formalni zahtjevi u pogledu pristupa mreži mogu se riješiti trgovanjem u suprotnom smjeru ili uravnoteženjem tržišnih mjera.”. Dakle, već se raspravljalo i o pitanju upravljanja zagušenjima i o trgovanju u suprotnom smjeru kao mogućem rješenju.

(66) Unatoč tome, nastavljene su rasprave o pristupu upravljanju zagušenjima, među ostalim i sa službama Europske Komisije. OPS Energinet.DK je u vrlo sličnim prezentacijama od 14. studenoga 2012. i (na temelju revidiranog plana projekta) 3. rujna 2014. izričito naveo da je „model za upravljanje zagušenjima neophodan dio temelja za odluku o ulaganju”. U objema prezentacijama spomenuta su moguća proturječna tumačenja prioritetnog pristupa na temelju članka 16. Direktive 2009/28/EZ, s jedne strane, i načela što većeg povećanja na temelju članka 16. Uredbe (EZ) br. 714/2009, s druge strane.

(67) U prezentacijama je jasno opisan način na koji su OPS-ovi namjeravali riješiti tu proturječnost u projektu KF tako što je navedeno da će „kapacitet za proizvodnju energije iz vjetra za kopnenu mrežu biti rezerviran na temelju predviđanja za dan unaprijed” i da se „preostali kapacitet daje za tržišno povezivanje [čime se definira kapacitet koji je raspoloživ za trgovanje] i upotrebljava […] na isti način kao kapacitet na drugim interkonekcijskim vodovima”. Iako u prezentaciji iz 2014. nije u usporedbi s prijašnjom planom projekta istaknut smanjen kapacitet za tržište (u pisanom obliku), to isto tako nije bilo ni prikriveno. Naprotiv, obje prezentacije imale su identičnu strukturu: usporede li se, u njima se jasno vidjeti ta razlika.

(68) Dakle, važnost pristupa upravljanju zagušenjima više je puta od 2010. nadalje iznesena na sastancima s nacionalnim regulatorima i službama Europske komisije te je istaknuta mogućnost proturječnog tumačenja različitih pravnih zahtjeva iz sekundarnog zakonodavstva. Pritom je barem i u naknadnim prezentacijama jasno utvrđen planirani pristup koji strane uključene u projekt namjeravaju poduzeti za rješavanje tog pitanja, ali i kako će to utjecati na prekogranični kapacitet. Tih su godina nacionalna tijela i Komisija nastavili podupirati taj projekt, među ostalim znatnim financijskim doprinosima, a pritom nisu zahtijevali promjene u strukturi projekta.

(69) Komisija napominje i da se o predloženom konceptu opširno raspravljalo s predmetnim nacionalnim tijelima i da nijedan uključeni nacionalni regulator nije iznio prigovore u pogledu predviđenog koncepta upravljanja zagušenjima. Naprotiv, koncept su u kontekstu odobrenja metode proračuna kapaciteta regije Hansa odobrili svi regulatori iz te regije.

(70) Naravno, to što nacionalna tijela i Komisija tijekom više godina nisu istaknuli postojanje pravnih problema u pogledu projekta ne može nikako biti opravdanje za odobravanje odstupanja za taj projekt. Nadalje, kao što je istaknuto i u odgovoru na savjetovanje, očekuje se da će u projektima s vrlo dugim razdobljem provedbe doći do određenih promjena (ili pojašnjenja) u regulatornim zahtjevima. Međutim, s obzirom na složenost teme i opširne rasprave o regulatornom okviru, Komisija ne može isključiti da je moguće da su strane uključene u projekt opravdano zaključile da mogu nastaviti raditi na projektu u skladu s planom. To je potvrđeno i u nekoliko podnesaka dostavljenih Komisiji, uključujući u onima u kojima se izražava prilično kritički stav prema odstupanju. Nadalje, da su nacionalni regulatori, ministri ili Komisija iznijeli prigovore, projekt se možda mogao prilagoditi i prije početka provedbe, npr. povećanjem kapaciteta priključivanja na kopnu kako bi se omogućili povećani tokovi za trgovanje (kao što je prvotno planirano, no odbačeno nakon izmjene projekta).

(71) Upravljanje zagušenjima navedeno je kao *neophodan* dio odluke o ulaganju zato što su se tom odlukom morali uzeti u obzir interesi svih uključenih strana. To je uključivalo ulogu odobalnih vjetroelektrana, za koje su se primale subvencije iz različitih nacionalnih sustava potpore. Očito je da bi se u slučaju potrebe odobrenja maksimalnog kapaciteta radi trgovanja povećala vjerojatnost redukcije odobalnih vjetroelektrana.

(72) Naravno, pod uvjetom da se redukcija ne temelji na tržištu, ta proizvodna postrojenja u skladu s člankom 13. stavkom 7. imaju pravo na punu financijsku naknadu za izgubljene prihode iz programa potpore i na tržištu dan unaprijed. Uredbom nije utvrđena obveza naknade za izgubljene prihode koji bi mogli biti viši od toga (npr. od unutardnevnog tržišta ili usluga sustava), no takva bi obveza mogla proizlaziti iz nacionalnog prava. U svakom slučaju, znatnim povećanjem redukcije odobalnih vjetroelektrana bitno bi se promijenile osnovne pretpostavke projekta, čiji je cilj bio povećanje mogućnosti prijenosa električne energije iz odobalnih vjetroelektrana na obalu, povećanje pouzdanosti opskrbe zone DK 2 električnom energijom i povećanje kapaciteta za trgovanje, no bez znatnog mijenjanja situacije u pogledu postojećih odobalnih vjetroelektrana ili prioriteta koji se daje njihovu punjenju na temelju odgovarajućih nacionalnih okvira. Da su strane uključene u projekt znale da se maksimalni kapacitet mora staviti na raspolaganje za trgovanje bez obzira na prava vjetroelektrana na prioritetni pristup, projekt možda nikada ne bi bio realiziran.

(73) U kontekstu redovitih kontakata s nacionalnim regulatorima, ministarstvima i Komisijom u kojima je objašnjen planirani pristup moguće je da su strane uključene u projekt pogrešno shvatile pravnu situaciju. Imajući to u vidu i s obzirom na posebnu pozornost koju treba obratiti na poteškoće s kojima se suočava ovaj demonstracijski projekti za hibridna sredstva, primjena pravnih zahtjeva koja bi zahtijevala velike promjene temeljnih elemenata projekta i koja je, da je ranije bila jasnija, mogla zaustaviti realizaciju projekta ili promijeniti temeljne elemente projekta uistinu se može shvatiti kao nešto što može izazvati znatne probleme u radu malih povezanih sustava.

(74) Komisija stoga može zaključiti da bi potpuna primjena članka 16. stavka 8. Uredbe o električnoj energiji na sustav KF izazvala znatne probleme u radu malog povezanog sustava.

5.3. **Područje primjene odstupanja**

(75) Odstupanje se primjenjuje na proračun i dodjelu prekozonskog kapaciteta na interkonekciji KF i odnosi se na odstupanje od zahtjeva članka 16. stavka 8. Uredbe o električnoj energiji na način da se utvrđuje minimalni prag od 70 % *ukupnog* kapaciteta prijenosa interkonekcije KF. Umjesto toga, članak 16. stavak 8. Uredbe o električnoj energiji primjenjuje se ako se najmanje 70 % *preostalog* kapaciteta stavlja na raspolaganje, što znači najmanje 70 % kapaciteta koji je preostao nakon oduzimanja kapaciteta koji je potreban za prijenos proizvodnje iz vjetroelektrana Baltik 1, Baltik 2 i Kriegers Flak u njihove pripadajuće kopnene sustave, na temelju dnevnih predviđanja proizvodnje električne energije u tim vjetroelektranama.

(76) U slučajevima u kojima se „minimalni prag” naveden u članku 16. stavku 8. Uredbe o električnoj energiji navodi i u drugim odredbama, smatrat će se da se odnosi na minimalni prag iz ove odluke. To se odnosi i na mrežna pravila i smjernice za električnu energiju koje uključuju CACM, FCA i EB, ali i odredbe, uvjete i metodologije koji se temelje na tim uredbama Komisije.

(77) Svi drugi zahtjevi iz članka 16. Uredbe o električnoj energiji, posebno zahtjev za stavljanje na raspolaganje maksimalnog kapaciteta interkonekcija uz poštovanje sigurnosnih standarda sigurnog rada mreže, i dalje se primjenjuju.

5.4. **Zabrana ometanja prelaska na obnovljive izvore energije, veće fleksibilnosti, skladištenja energije, elektromobilnosti i upravljanja potrošnjom**

(78) U članku 64. Uredbe o električnoj energiji utvrđeno je da se odlukom nastoji osigurati da se ne ometaju prelazak na obnovljive izvore energije, veća fleksibilnost, skladištenje energije, elektromobilnost i upravljanje potrošnjom.

(79) Ovom odlukom o odstupanju nastoji se omogućiti demonstracijski projekt koji je prvi te vrste i kojim se želi postići bolja integracija obnovljivih izvora energije u elektroenergetski sustav. Njime se stoga ne ometa prelazak na obnovljive izvore energije. Ujedno nema primjetan učinak na elektromobilnost ni upravljanje potrošnjom.

(80) Kada je riječ o većoj fleksibilnosti i skladištenju energije, važno je napomenuti da mogućnost prema kojoj bi se uslugama fleksibilnosti (među ostalim skladištenjem) podupirao električni sustav izravno ovisi o pružanju točnih i jasnih signala za ulaganje i dispečiranje pružateljima tih usluga. Ako unutar zone trgovanja postoji strukturno zagušenje, to ometa signale za ulaganje za usluge fleksibilnosti na određenim lokacijama. Na primjer, ulaganje u proizvodnju vodika ili baterijsko skladištenje u sustavu KF moglo bi biti održivije u regulatornom okviru koji

ispravno odražava zagušenje između sustava KF i obaju kopnenih sustava. S obzirom na znatne tehnološke poteškoće odobalnih ulaganja, to ne znači automatski da bi takva ulaganja bila održiva u slučaju zasebne odobalne zone trgovanja za sustav KF, no jasno je da pristup na temelju odluke o odstupanju može negativno utjecati na takve ulagačke potencijale u usporedbi s uspostavom odobalne zone trgovanja.

(81) S druge strane, člankom 64. Uredbe o električnoj energiji ne zahtijeva se da se u odluci za odstupanje što više poveća potencijal za fleksibilnost ili skladištenje energije, nego samo da „ima za cilj osigurati da se [oni odstupanjem] ne ometaju". Drugim riječima, odstupanjem se neće spriječiti promjene koje bi se bez odstupanja prirodno dogodile. No nije jasno bi li se sustavom KF, da nema odstupanja, upravljalo kao zasebnom odobalnom zonom trgovanja. Kao što su istaknuli i sudionici savjetovanja, odobalna zona trgovanja mogla bi imati važne prednosti za funkcioniranje tržišta, transparentnost i učinkovitu upotrebu sredstava mreže, no ujedno nosi i određena složenija pitanja, npr. u raspodjeli troškova i koristi. Bez uspostave odobalne zone trgovanja nije jasno bi li potpuna primjena članka 16. stavka 8. Uredbe o električnoj energiji u kontekstu projekta KF sama po sebi pružila preciznije signale za ulaganje za usluge fleksibilnosti ili skladištenje.

(82) Dakle, iako se odstupanjem ne ometa prelazak na veću fleksibilnost, uključujući skladištenje energije, važno je voditi računa o potrebi za odgovarajućim signalima za ulaganje i njezinu učinku na moguća ulaganja u skladištenje ili druge oblike fleksibilnosti s obzirom na uvjete odstupanja.

5.5. **Vremensko ograničenje odstupanja i uvjeti kojima se nastoji povećati konkurentnost i integracija s unutarnjim tržištem električne energije**

(83) U članku 64. Uredbe o električnoj energiji izričito je utvrđeno da je odstupanje vremenski ograničeno i podložno uvjetima čiji je cilj povećanje konkurentnosti i integracija s unutarnjim tržištem elektroenergije.

5.5.1. *Vremensko ograničenje*

(84) Vremensko ograničenje stoga se može opravdati samo načelom proporcionalnosti, npr. ako bi se kraćim odstupanjem mogli riješiti problemi o kojima je riječ ili ako bi dulje odstupanje neproporcionalno opteretilo sudionike na tržištu. Uredbom je predviđeno *obvezno* ograničenje zbog nekoliko razloga. Prije svega, Uredbom se pretpostavlja da se opći regulatorni okvir može primijeniti na sve situacije na unutarnjem tržištu i da je takva opća primjena korisna za društvo. Iako se u članku 64. prepoznaje da u određenim situacijama mogu biti potrebna odstupanja, ona bi mogla povećati složenost cijelog sustava, ali i ometati integraciju i u susjednim područjima. Nadalje, opravdanost odstupanja uglavnom se temelji na aktualnom tehničkom i regulatornom okviru i na topologiji mreže. Sve te situacije podložne su promjeni. Naposljetku, važno je da sudionici na tržištu mogu dovoljno unaprijed predvidjeti regulatorne promjene. Stoga sva odstupanja moraju biti vremenski ograničena.

(85) Jedina situacija u kojoj se Uredbom predviđaju mogućnosti općeg odstupanja bez vremenskog ograničenja odnosi se na najudaljenije regije u smislu članka 349. UFEU-a koje se zbog očitih fizičkih razloga ne mogu povezati s energetskim tržištem Unije. To je samorazumljivo jer te regije nimalo ne utječu na unutarnje tržište električne energije. Budući da KF ne pripada najudaljenijim regijama, potrebno je utvrditi jasno i predvidljivo vremensko ograničenje odstupanja.

(86) U zahtjevu za odstupanje predlaže se vremensko ograničenje koje se temelji na radu i povezanosti triju odobalnih vjetroelektrana. Stoga se čini da ta formulacija nije vremenski neograničena. No tim uvjetom nije dovoljno jasno izraženo na što se i dalje odnosi „rad" prvotnih vjetroelektrana niti se trećim stranama omogućava da dovoljno unaprijed predvide regulatorni okvir.

(87) Kako bi se izbjegle dvojbe, trebalo bi biti jasno određeno čini li odobalna vjetroelektrana povezana sa sustavom KF i dalje jednu od prvotnih vjetroelektrana. Dakle, u svakom bi slučaju trebalo dodati uvjet prema kojemu se od datuma na koji bilo koja od triju vjetroelektrana prestane s radom, a da pritom nije riječ o uobičajenom održavanju ili privremenim popravcima, ili ako se na bilo kojoj od tih vjetroelektrana izvrše znatne preinake, za što se smatra da je posrijedi barem u slučajevima u kojima je potreban novi ugovor o priključenju ili u kojima se kapacitet proizvodnje vjetroelektrane poveća za više od 5 %, proizvodnja iz te vjetroelektrane više ne oduzima od ukupnog kapaciteta prijenosa prije proračuna preostalog kapaciteta, čime se povećava raspoloživ kapacitet za trgovanje na interkonekcijskom vodu.

(88) No ako jedna ili dvije vjetroelektrane prestanu s radom ili prestanu ostvarivati koristi od odstupanja, to neće negativno utjecati na komercijalnu situaciju drugih vjetroelektrana ili na rad sustava. Odstupanje stoga neće biti ukinuto samo zato što se na proizvodnju iz jedne od vjetroelektrana više ne ostvaruje pravo na *ex ante* oduzimanje od ukupnog kapaciteta prijenosa, već samo ako *sve* tri vjetroelektrane izgube pravo na to odstupanje.

(89) Kada je riječ o odgovarajućem trajanju odstupanja, Komisija napominje da bi neposredna primjena pravila od kojih se traži odstupanje zahtijevala znatne izmjene regulatornih i komercijalnih aranžmana za KF, uz potencijalne negativne posljedice za rad vjetroelektrana.

(90) S druge strane, Komisija napominje da bi odobravanje odstupanja dokle god su vjetroelektrane u funkciji i povezane moglo značiti da bi se odstupanje primjenjivalo 20 godina ili dulje, s obzirom na prosječni vijek trajanja odobalnih vjetroelektrana. Tako dugačko odstupanje moglo bi ozbiljno narušiti integraciju tržišta.

(91) Nadalje, važno je da se odstupanjem za KF ne stvori nepromjenjiv i krut, pa čak i pomalo stran element u regulatornom okviru za odobalna postrojenja, koji se tek razvija. Kako bi se osigurala dostatna fleksibilnost i istodobno pružila adekvatna sigurnost i predvidljivost svim stranama koje su uključene u projekt i drugim sudionicima na tržištu, trebalo bi predvidjeti redovita preispitivanja okvira koji je odobren u ovoj odluci o odstupanju.

(92) Komisija stoga mora uspostaviti ravnotežu između legitimnih interesa projektnih partnera sustava KF i susjednih država članica, koje se pouzdaju u zakonitost regulatornog rješenja razvijenog za ovaj inovativni projekt, i interesa potrošača i proizvođača iz EU-a povezanog s ostvarenjem koristi od načela što većeg povećanja prekograničnih tokova.

(93) Komisija uzima u obzir da je moguće razviti i provesti regulatorno rješenje koje ne zahtijeva odstupanje ([20]), no bit će to dugotrajan i ujedno veoma složen zadatak. To vrijedi i za potrebne prilagodbe ugovora u novom regulatornom postupanju koje je u skladu s pravilima EU-a. Nadalje, budući da se upravo raspravlja o regulatornom okviru za odobalna hibridna sredstva, trebalo bi omogućiti dovoljno vremena kako takve prilagodbe ne bi morale početi dok se ne osigura čvrst i jasan temelj. Stoga se čini da je primjereno odobriti odstupanje na razdoblje od 10 godina.

(94) No ne može se u potpunosti isključiti da odstupanje neće radi održavanja gospodarske ravnoteže i održivosti sustava KF biti potrebno čak i nakon tog razdoblja od 10 godina. Stoga bi Komisija mogla produžiti to razdoblje ako to bude opravdano. Odstupanje, uključujući sva produljenja, ne bi trebalo biti dulje od 25 godina jer bi se tako premašio očekivani vijek trajanja vjetroelektrana.

(95) Komisija će pri preispitivanju eventualnih zahtjeva za produljenje procijeniti i može li se struktura projekta promijeniti na način kojim bi se omogućila potpuna integracija sustava KF u opći regulatorni okvir, npr. definiranjem odobalnih zona trgovanja. Pri odlučivanju o takvoj eventualnoj promjeni strukture projekta vodit će se računa o gospodarskoj ravnoteži uspostavljenoj na temelju odluke o odstupanju. Detaljan postupak za podnošenje zahtjeva i odobravanje takvog produljenja naveden je u odjeljku 5.5.3.

([20]) Dionici su tijekom savjetovanja posebno istaknuli mogućnost razvoja odobalne zone trgovanja za taj projekt.

5.5.2. *Ostali uvjeti*

(96) Kada je riječ o dodatnim uvjetima koje treba uvesti, ako bi se u inače nepromijenjenom projektu propisalo povećanje minimalnog kapaciteta koji je raspoloživ za trgovanje, to bi zbog odstupanja u satima u kojima su kabeli u sustavu KF zagušeni izravno pridonijelo ponovnom nastanku problema koji se nastoji riješiti. S druge strane, ako ti kabeli nisu zagušeni, u svakom se slučaju primjenjuje načelo što većeg povećanja pa prema tome najveći tehnički izvediv kapacitet već mora biti stavljen na raspolaganje, i to do ukupnog kapaciteta prijenosa prijenosnog sustava.

(97) S obzirom na navedeno, dugoročno se ne može u potpunosti isključiti prostor za povećanje raspoloživog kapaciteta. Točnije, u ranijim planovima projekta još je bilo predviđeno postavljanje dodatnih kabela za istosmjernu struju, no od tih se planova odustalo zato što su se troškovi potrebnih dijelova povećali 2,5 puta (vidjeti uvodne izjave 40. do 42.). Stoga nije isključeno da bi takva ulaganja mogla biti provedena u budućnosti. Naime, u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava za KF predviđena je mogućnost integriranja švedske vjetroelektrane u sustav KF i navedena mogućnost povećanja kapaciteta u takvom scenariju.

(98) Ako zahvaljujući novim tehnološkim ili tržišnim promjenama ili ulaganjima u nove odobalne vjetroelektrane u blizini sustava KF nadogradnja postojećeg sustava ili postavljanje novih kabela kojima se povećava kapacitet raspoloživ za trgovanje postanu financijski održivi (vodeći računa o potrebi osiguravanja sigurnog rada sustava KF i susjednih sustava), takva bi ulaganja trebalo provesti. Komisijina bi procjena u slučaju zahtjeva za produljenje trebala uključivati i pitanje je li opravdano očekivati takva ulaganja u dodatan kapacitet.

(99) Ako pružatelji usluga fleksibilnosti pokažu konkretan interes za realizaciju projekata u sustavu KF ili u njegovoj blizini kojima bi se raspoloživ kapacitet za trgovanje mogao povećati korištenjem usluga fleksibilnosti (npr. skladištenjem viška proizvedene energije vjetra u odobalnim baterijama), predmetna bi nacionalna tijela trebala na odgovarajući način razmotriti takva ulaganja i iskoristiti njihov potencijal za povećanje raspoloživog kapaciteta za trgovanje do minimalne vrijednosti, kao što je navedeno u članku 16. stavku 8. Uredbe o električnoj energiji.

5.5.3. *Postupak za moguće zahtjeve za produljenje*

(100) Kako bi Komisija procijenila je li odstupanje još potrebno s obzirom na moguća buduća objašnjenja i promjene pravnog okvira za hibridne projekte, nacionalna tijela moraju dovoljno prije kraja razdoblja odstupanja izvijestiti Komisiju o tome smatraju li je li potrebno produljiti odstupanje. Odluče li nacionalna tijela zatražiti produljenje postojećeg odstupanja, dužna su dovoljno prije kraja razdoblja odstupanja podnijeti zajednički zahtjev kako bi se omogućila podrobna analiza zahtjeva za produljenjem i pružanje ranih informacija sudionicima na tržištu o budućem regulatornom okviru za KF. Svaki takav zahtjev mora uključivati analizu troškova i koristi koja pokazuje učinke odstupanja na sustav KF i učinke na regionalnoj i europskoj razini te se u njemu moraju usporediti barem mogućnosti za nastavak odstupanja u postojećem obliku, povećanje raspoloživog kapaciteta putem dodatnih ulaganja i potpuno integriranje sustava KF u opći regulatorni okvir za odobalna hibridna sredstva koji se primjenjuje u vrijeme zahtjeva za produljenje.

(101) Komisija pri odlučivanju o zahtjevu za produljenje mora uzeti u obzir gospodarske interese povezanih vjetroelektrana i uključenih operatora sustava, ali i širi socioekonomski učinak odstupanja na regionalnoj i europskoj razini. Preispitivanjem će se prvenstveno utvrditi treba li integrirati sustav KF u širi regulatorni okvir za hibridna sredstva i na koji se to način može provesti.

(102) Kako bi se u dovoljnoj mjeri vodilo računa o promjenama regulatornog okvira, ali i o tehnološkim i tržišnim kretanjima, sva produljenja (ako budu odobrena) trebala bi biti vremenski ograničena.

(103) Ako Komisija zaključi da su za odobrenje produljenja potrebne promjene regulatornog pristupa utvrđenog u ovoj odluci ili da su potrebni drugi uvjeti radi povećanja konkurentnosti ili integracije tržišta, bit će omogućeno dovoljno vremena za njihovu provedbu, a ostali će sudionici na tržištu biti dovoljno rano obaviješteni o mogućim promjenama raspoloživog prekograničnog kapaciteta,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Kombiniranom mrežnom rješenju Kriegers Flak odobrava se odstupanje od odredaba članka 16. stavka 8. Uredbe (EU) 2019/943. Pri izračunavanju toga jesu li postignute minimalne razine raspoloživog kapaciteta za prekozonsko trgovanje, kapacitetni temelj koji se upotrebljava za izračun minimalnog kapaciteta ne odnosi se na ukupan kapacitet prijenosa, nego na kapacitet koji preostane nakon oduzimanja kapaciteta potrebnog za prijenos predviđene količine električne energije proizvedene u vjetroelektranama koje su povezane s kombiniranim mrežnim postrojenjem Kriegers Flak u fazi dan unaprijed u odgovarajuće kopnene sustave.

Članak 16. stavak 1. Uredbe (EU) 2019/943 i dalje se primjenjuje u potpunosti, a najviša razina kapaciteta kombiniranog mrežnog postrojenja Kriegers Flak i prijenosnih mreža na koje utječe prekogranični kapacitet kombiniranog mrežnog postrojenja Kriegers Flak, koji može biti u rasponu do ukupnog mrežnog kapaciteta kombiniranog mrežnog postrojenja Kriegers Flak, stavlja se na raspolaganje sudionicima na tržištu uz poštovanje sigurnosnih standarda sigurnog rada mreže.

Članak 2.

Odstupanje na temelju članka 1. obuhvaća sva upućivanja na minimalni kapacitet koji se stavlja na raspolaganje za trgovanje na temelju članka 16. stavka 8. Uredbe (EU) 2019/943, u Uredbi (EU) 2019/943 i u uredbama Komisije koje se temelje na toj uredbi.

Članak 3.

Odstupanje na temelju članka 1. primjenjuje se 10 godina nakon donošenja Odluke Komisije. Komisija može produljiti to razdoblje u skladu s člankom 4. Ukupno trajanje odstupanja, uključujući sva produljenja, ne smije premašiti 25 godina.

Ako bilo koja od triju vjetroelektrana povezanih s kombiniranim mrežnim postrojenjem Kriegers Flak prestane s radom, a da pritom nije riječ o uobičajenom održavanju ili privremenim popravcima, ili ako se na bilo kojoj od tih vjetroelektrana izvrše znatne preinake, predviđanja proizvodnje električne energije u toj vjetroelektrani više se neće oduzimati na temelju članka 1., čime će se povećati raspoloživi kapacitet za trgovanje na interkonekcijskom vodu. Prekidi u proizvodnji zbog niskih cijena na tržištu ili uputa operatora sustava ne uzimaju se u obzir. Smatra se da su preinake znatne barem u slučajevima u kojima je potreban novi ugovor o priključenju ili u kojima se kapacitet proizvodnje vjetroelektrane poveća za više od 5 %.

Članak 4.

Danska i njemačka tijela mogu zatražiti od Komisije da produlji razdoblje odstupanja navedeno u članku 3. Svaki takav zahtjev mora se podnijeti dovoljno prije kraja razdoblja odstupanja. Svaki zahtjev za odstupanje mora sadržavati analizu troškova i koristi regulatornog pristupa odabranog na temelju odstupanja, što uključuje i kvantitativnu analizu. Mora uključivati i analizu mogućih alternativnih rješenja, a to su prvenstveno integracija kombiniranog mrežnog postrojenja Kriegers Flak u opći regulirani sustav za odobalna hibridna sredstva koji se primjenjuje u tom trenutku, stvaranje zasebne odobalne zone trgovanja za kombinirano mrežno postrojenje Kriegers Flak i/ili pribjegavanje dodatnim ulaganjima kako bi se povećao raspoloživi kapacitet prijenosa. Ako Komisija, nakon podnošenja zahtjeva za produljenje, zaključi da su potrebne promjene regulatornog pristupa utvrđenog u ovoj odluci ili da su potrebni drugi uvjeti radi povećanja konkurentnosti ili integracije tržišta, omogućuje se dovoljno vremena za njihovu provedbu, a ostali se sudionici na tržištu dovoljno rano obavješćuju o mogućim promjenama raspoloživog prekograničnog kapaciteta.

Članak 5.

Ako pružatelji usluga fleksibilnosti pokažu konkretan interes za realizaciju projekata kojima bi se raspoloživ kapacitet za trgovanje u kombiniranom mrežnom postrojenju Kriegers Flak mogao povećati korištenjem usluga fleksibilnosti, danska i njemačka tijela trebala bi na odgovarajući način razmotriti takva ulaganja i iskoristiti njihov potencijal za povećanje raspoloživog kapaciteta za trgovanje do minimalne vrijednosti, kao što je navedeno u članku 16. stavku 8. Uredbe o električnoj energiji. U slučaju da takva ulaganja budu predložena, no ne i omogućena u kombiniranom mrežnom postrojenju Kriegers Flak, nacionalna tijela tome izvješćuju Komisiju.

Članak 6.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Danskoj i Saveznoj Republici Njemačkoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. studenoga 2020.

Za Komisiju
Kadri SIMSON
Članica Komisije